

ДОКАЗУВАННЯ В ПОДАТКОВИХ СПОРАХ У АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ УКРАЇНИ

**Колпаков Валерій
Костянтинович,**

доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри конституційного і адміністративного права Юридичного інституту Національного авіаційного університету

**Гордєєв Віталій
Володимирович,**

кандидат юридичних наук, доцент кафедри правосуддя юридичного факультету Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича

У статті з'ясовано зміст доказування в податкових спорах у адміністративному судочинстві України. Досліджено особливості доказування, які в основному обумовлюється офіційним з'ясуванням обставин справи та презумпцією вини органів Міністерства доходів і зборів України, його територіальних управлінь.

Ключові слова: докази, доказування, обов'язок доказування, податковий спір.

Реалізація об'єктивних потреб демократичного розвитку суспільства щодо захисту прав громадян у випадках їх порушення публічною адміністрацією знайшла втілення у створенні адміністративних судів і адміністративного судочинства. Сьогодні можна вважати доконаним фактом, що судовий контроль за публічною адміністрацією є невід'ємним атрибутом правової держави Україна [1].

Адміністративне судочинство спрямоване на захист прав особи у публічно-правових відносинах від порушень з боку суб'єктів владних повноважень. За своїм статусом у суспільстві учасники таких правовідносин перебувають у нерівних умовах, тому адміністративний суд повинен вжити всіх передбачених законом заходів, щоб захистити порушені органом публічної адміністрації, у тому числі – Міністерства доходів і зборів України та його територіальними управліннями, – прав, свобод та інтересів особи.

Про актуальність обраної теми дослідження говорять також статистичні дані. Для прикладу, Чернівецьким окружним адміністративним судом у 2010 році розглянуто 1448 адміністративних справ, в яких стороною спору є державна податкова адміністрація України та її органи, що складає 49,5% від усіх справ, закінчених провадженням цим же судом (2923 справ). У першому півріччі 2011 року Чернівецьким окружним адміністративним судом розглянуто 487 справ з приводу реалізації податкової політики та за зверненнями

податкових органів або 40% усіх справ, закінчених провадженням цим же судом (1235 справ).

Кількість справ зі спорів з приводу реалізації податкової політики та за зверненнями податкових органів із деякими видами вимог, які були розглянуті судами в 2012 році, сягнула 49 720 справ, або 17% загальної кількості розглянутих справ усіх категорій. Із них позовні вимоги задоволено у 40 348 справах, або 81% загальної кількості розглянутих справ цієї категорії. Серед них: 17 621 справа за зверненнями податкових органів; 13 875 справ щодо реалізації загальних засад оподаткування; 8 436 справ із приводу адміністрування окремих податків, зборів та інших платежів.

Метою написання статті є розкриття змісту та особливостей доказування в податкових справах у адміністративному судочинстві України. Для досягнення зазначеної мети важливим є: з'ясувати зміст доказування під час розгляду податкового спору в адміністративному судочинстві України та виявити норми законодавства, якими реалізується особливості доказування у зазначеній категорії справ.

Проблематика вищенаведеного засобу доказування науковцями широко не досліджувалась, за винятком узагальнених праць В. Б. Авер'янова, В. М. Бевзенка, С. В. Ківалова, О. В. Кузьменко, О. М. Пасенюка, В. Г. Перепелюка, О. П. Рябченко, А. О. Селіванова.

Як відомо, Указом Президента України від 24 грудня 2012 року № 726/2012 утворено Міністерство доходів і зборів України шляхом реорганізації Державної митної служби

України та Державної податкової служби України [2].

Відповідно до п. 3 Указу Президента України «Про Міністерство доходів і зборів України» від 18 березня 2013 року № 141/2013, до прийняття законодавчих та інших нормативно-правових актів у складі Міністерства доходів і зборів України та його територіальних органів утворюються та діють підрозділи податкової міліції [3].

Доказування в податкових справах у адміністративному судочинстві – це збір та подання для аналізу суду інформації про певні події, дії або стан (юридичні факти, обставини), яку надають органи Міністерства доходів і зборів України, його територіальні управління та інші учасники провадження, чи витребування судом такої інформації за клопотанням осіб, які беруть участь у справі, або за власною ініціативою для її дослідження та подальшої оцінки.

Особливості доказування в податкових справах у адміністративному судочинстві багато в чому обумовлюються принципом офіційного з'ясування всіх обставин справи.

Кодексом адміністративного судочинства України (далі – КАС України) встановлено, що суд вживає передбачені законом заходи, необхідні для з'ясування всіх обставин у справі, у тому числі щодо виявлення та витребування доказів з власної ініціативи. Суд повинен запропонувати особам, які беруть участь у справі, подати докази або з власної ініціативи витребувати докази, яких, на думку суду, не вистачає (принцип офіційного з'ясування всіх обставин у справі) [4, ч. 4; 5, ст. 11].

Відповідно до статті 71 КАС України кожна сторона повинна довести ті обставини, на яких ґрунтуються її вимоги та заперечення, крім випадків, встановлених ст. 72 цього Кодексу. В адміністративних справах про протиправність рішень, дій чи бездіяльності суб'єкта владних повноважень обов'язок щодо доказування правомірності свого рішення, дії чи бездіяльності покладатиметься на відповідача, якщо він заперечує проти адміністративного позову. Якщо особа, яка бере участь у справі, не може самостійно надати докази, то вона повинна зазначити причини, через які ці докази не можуть бути надані, та повідомити, де вони знаходяться чи можуть знаходитися. Суд сприяє в реалізації цього обов'язку і витребує необхідні докази. Про витребування доказів або про відмову у витребуванні доказів суд постановляє ухвалу. Ухвала суду про відмову у витребуванні доказів окремо не оскаржується. Заперечення проти неї може бути включене до апеляційної чи касаційної скарги на рішення суду, прийняте за наслідками розгляду справи. Суб'єкт владних повноважень повинен подати суду всі наявні у нього документи та матеріали, які можуть бути використані як докази у справі. У разі невиконання цього обов'язку суд витребує названі документи та матеріали. Суд може збирати докази з власної ініціативи. Якщо особа, яка бере участь у справі, без поважних причин не надасть докази на пропозицію суду для підтвердження обставин, на які вона посилається, суд вирішує справу на основі наявних доказів.

У попередньому судовому засіданні суд визначає факти, які необхідно встановити для вирішення спору і які з них визнаються сторонами, а які належить доказувати, з'ясовує, якими доказами сторони можуть обґрунтувати свої доводи чи заперечення, та встановлює строки для їх надання (п. 3, 4 ч. 4 ст. 111 КАС України).

Суд може запропонувати особам, які беруть участь у справі, доповнити чи пояснити певні обставини, а також надати суду додаткові докази у строк, встановлений судом (ч. 1 ст. 114 КАС України).

Суд до судового розгляду адміністративної справи вживає заходи для всебічного та об'єктивного розгляду і вирішення справи в одному судовому засіданні протягом розумного строку. З цією метою суд може: прийняти рішення про витребування документів та інших матеріалів, навести необхідні довідки, провести огляд письмових та речових доказів на місці, якщо їх не можна доставити до суду, призначити експертизу, вирішити питання про необхідність залучення свідків, спеціаліста, перекладача (п. 1, ч. 2 ст. 110 КАС України); прийняти рішення про обов'язковість особистої участі осіб, які беруть участь у справі, у судовому засіданні, про залучення третіх осіб до справи (п. 2, ч. 2 ст. 110, КАС України).

Суд може постановити ухвалу про обов'язковість особистої участі сторін чи третіх осіб у судовому засіданні. Викликати сторону чи третю особу для особистих пояснень можна і тоді, коли у судовому розгляді беруть участь їхні представники (ст. 120 КАС України).

Свідок викликається в судове засідання з ініціативи суду або осіб, які беруть участь у справі (ч. 4 ст. 65 КАС України). Головуючий у судовому засіданні та інші судді можуть задавати свідкові питання в будь-який час його допиту (ч. 8 ст. 141 КАС України).

Отже, теорія та практика адміністративного судочинства України знаходить принцип офіційного з'ясування усіх обставин справи у ряді норм Кодексу адміністративного судочинства України, на реалізацію яких суд: 1) визначає обставини, які необхідно встановити для вирішення спору, а також з'ясовує, якими доказами сторони можуть обґрунтовувати свої доводи чи заперечення щодо цих обставин (п.п. 3, 4 ч. 4 ст. 111 КАС України); 2) пропонує особам, які беруть участь у конкретній справі, доповнити чи пояснити певні обставини справи, а також надати суду додаткові докази (ч. 5 ст. 11, ч. 1 ст. 114 КАС України); 3) за власною ініціативою повинен виявити і витребувати докази, яких, на думку суду, не вистачає (частини 4, 5 ст. 11, ч. 4 ст. 65, ч. 5 ст. 71, п. 1, ч. 2 ст. 110 КАС України); 4) також може визнати обов'язкову участь у судовому засіданні сторони (чи сторін) або третьої особи, якщо виникне необхідність заслухати її особисто (п. 2 ч. 2 ст. 110, ст. 120 КАС України); 5) може визнати за необхідне дослідити докази щодо обставин, які визнаються сторонами, якщо у нього може виникнути сумнів щодо достовірності цих обставин та добровільності їх визнання (ч. 3 ст. 72 КАС України); 6) під час допиту свідка у суді може задавати йому питання в будь-який час, а не лише після закінчення допиту його особами, які беруть

участь у справі, як це здійснюється у цивільному судочинстві (ч. 8 ст. 141 КАС України) [5, с. 93].

Вищий адміністративний суд України приділяє особливу увагу аналізу тенденцій у правозастосовній діяльності адміністративних судів першої та апеляційної інстанції. Якщо законодавство застосовується неправильно чи неоднаково, оперативно та доступними засобами намагається виправити становище: готуються роз'яснення з найбільш актуальних і поширених проблем, що виникають під час розгляду судових справ, проводяться семінари тощо. Постійно надається методична допомога з організаційного забезпечення діяльності, зокрема з питань організації роботи з кадрами, ведення судової статистики, фінансово-господарської діяльності тощо. Зусилля Вищого адміністративного суду України спрямовуватимуться на підготовку роз'яснень з питань застосування законодавства, вивчення стану організації здійснення судочинства в окружних та апеляційних адміністративних судах і надання їм методичної допомоги. У центрі уваги Вищого адміністративного суду України постійно перебуває питання вдосконалення законодавства, і судова практика відіграє значну роль у цьому процесі. Водночас вона значно випереджає законодавчий процес, оскільки є більш гнучкою та оперативною в розрізі врахування змін у суспільних правовідносинах. Під час здійснення правосуддя доводиться вирішувати колізійні ситуації значно раніше, ніж вони можуть бути врегульовані на законодавчому рівні, оскільки відсутність правової норми

не може бути підставою для відмови у здійсненні правосуддя [6, с. 6].

Аналогічна ситуація спостерігається і під час розгляду податкових спорів. З метою її врегулювання Вищий адміністративний суд України періодично направляє судам нижчої інстанції інформаційні та оглядові листи, в яких дає роз'яснення щодо практики застосування, у тому числі, податкового законодавства.

У своєму листі Вищий адміністративний суд України звертає увагу суддів на особливості доказування у податкових спорах [7], зазначаючи, що правову позицію з приводу даного питання розкрито у постанові колегії суддів Судової палати в адміністративних справах Верховного Суду України від 27 травня 2008 року, ухвалену у справі за позовом Товариства з обмеженою відповідальністю «Фірма 1» до Державної податкової інспекції (далі – ДПІ) у Печерському районі м. Києва про визнання недійсним податкового повідомлення-рішення.

Скасовуючи судові рішення та направляючи справу на новий розгляд до суду першої інстанції, Верховний Суд України зазначив, що на думку колегії суддів, перелік доказів, на які посиляється касаційний суд в оскаржуваній ухвалі, є обов'язковим, але не вичерпним.

Виходячи із сутності заперечень проти позову, суд повинен був витребувати від ДПІ докази, які підтверджують її доводи. Якщо ДПІ таких доказів не надала або надані докази були недостатніми, суд, керуючись ч.ч. 4 та 5 ст. 11 КАС України, зобов'язаний був з власної ініціативи витребувати докази, які підтверджу-

ють або спростовують ці обставини.

Суд не вимагав від відповідача надати такі докази, не створив стороні у справі необхідні умови для встановлення фактичних обставин справи і правильного застосування законодавства.

Верховний Суд України також зазначив, що при новому розгляді справи суду слід урахувати, що згідно з ч. 1 ст. 138 КАС України предметом доказування є обставини, якими обґрунтовуються позовні вимоги чи заперечення або які мають інше значення для вирішення справи та які належить встановити при ухваленні судового рішення у справі [8].

Як уже зазначалося, відповідно до ч. 2 ст. 71 КАС України в адміністративних справах про протиправність рішень, дій чи бездіяльності суб'єкта владних повноважень обов'язок щодо доказування правомірності свого рішення, дії чи бездіяльності покладається на відповідача, якщо він заперечує проти адміністративного позову. Це означає, що вказане положення встановлює презумпцію вини суб'єкта владних повноважень, рішення, дії чи бездіяльності якого оскаржуються, – повідомлені позивачем обставини справи про рішення, дії, бездіяльність відповідача – суб'єкта владних повноважень відповідають дійсності, доки відповідач не спростує їх. Крім того, у зв'язку з тим, що більшість доказів з адміністративної справи, як правило, утворюється і зберігається у суб'єкта владних повноважень, ч. 4 ст. 71 Кодексу адміністративного судочинства України зобов'язує його подати до суду всі наявні в нього документи та матеріали, що можуть бути викорис-

тані як докази у справі. Це свідчить про те, що обов'язок доказування може бути посилений у зв'язку з наявністю правових презумпцій.

Доцільним вважаємо внесення змін до Кодексу адміністративного судочинства України шляхом його доповнення саме принципом презумпції вини суб'єкта владних повноважень, зміст якої розкритий у частині другій ст. 72 цього ж Кодексу [9, с. 61–62].

Отже, в адміністративних справах щодо оскаржень рішень, дій чи бездіяльності суб'єкта владних повноважень встановлена презумпція його вини. Така презумпція вини покладає на суб'єкта владних повноважень обов'язок аргументовано, посилячись на докази, довести правомірність свого рішення, дій чи бездіяльності та спростувати обґрунтоване твердження позивача про порушення його права, свобод чи інтересів.

Тому суди повинні розглядати та вирішувати зазначені спори, у яких однією зі сторін є орган Міністерства доходів і зборів України, його територіальні управління, з урахуванням особливостей адміністративного судочинства у спрах із суб'єктом владних повноважень.

Але не кожен адміністративний позов зобов'язує суб'єкта владних повноважень і не впливає на його програш у справі, якщо він не відреагував на позов або просто його не визнав. І це підтверджується тим, що якщо цього не буде зроблено, то суд сам може витребувати ці дані.

Презумпція вини не є абсолютною, оскільки закон не звільняє адміністративний суд від обов'язку ухвалити справедливе та правосудне

судове рішення, проте презумпція вини позбавляє адміністративний суд необхідності перевіряти повідомлені позивачем обставини, якщо вони не викликають обґрунтованого сумніву.

Особливістю адміністративного судочинства, на відміну від цивільного, є те, що тягар доказування у спорі покладається на відповідача – орган публічної влади (посадову особу). Саме орган влади, до якого громадянин пред'явив позов, повинен надати суду всі матеріали, які свідчать про його правомірні дії. А. О. Селіванов стверджує, що громадянину достатньо заявити, що його права порушені або створені перепони для їх реалізації, або на нього неправомірно покладені ті чи інші обов'язки. Суд у такому разі, допомагаючи громадянину за своєю ініціативою, повинен витребувати від органу публічної влади додаткові матеріали і документи, призначити експертизу, викликати свідка, спеціаліста, а також вжити заходів для негайного виконання прийнятого ним рішення [10].

Здебільшого, коли громадянин заперечує проти дій адміністративного органу, відповідачем принципово є орган, який здійснив чи мав здійснити дію [11, с. 274].

Зауважимо, обов'язок доказування в податкових спрах у адміністративному судочинстві складається із необхідності надання доказів, що підтверджують ті обставини, на які посиляються сторони. Існує думка, що надання доказів достатньо для виконання обов'язку доказування. Проте для того, щоб виграти справу, мало надати докази. Важливо так побудувати їх дослідження, щоб переконати адміністративний суд у достовірності та ви-

рішальному значенні доказів для вирішення справи. Так само це стосується і сторони, що заперечує позовні вимоги.

Питання про обов'язок доказування у податкових справах в адміністративному судочинстві – це питання про те, хто і які факти, що входять до предмета доказування, повинен доказувати.

Обов'язком доказування в податкових справах у адміністративному судочинстві, на відміну від права, є необхідність здійснення комплексу дій з доказування, що визначається не вибором чи розсудом суб'єкта доказування, а загрозою настання несприятливих наслідків у разі їх невиконання або іншими засобами впливу.

Варто зазначити, що правом доказування в податкових справах у адміністративному судочинстві є можливість надання доказів, взяття участі у їх дослідженні, оцінці, яка гарантується сукупністю процесуальних норм і реалізується самими заінтересованими особами особисто або за допомогою суду відповідно до своїх процесуальних прав та інтересів. До того ж це право реалізується за волею самих заінтересованих осіб.

Процесуально-правова наука розрізняє два види процесу: змагальний і розшуковий (інквізиційний). У розшуковому процесі основну роль у процесі доказування покладено на суд, в той час, коли сторони не є суб'єктами доказування, не користуються процесуальними правами щодо доказування та не беруть участі у дослідженні доказів.

У процесі, побудованому за змагальним принципом, збір, підготовка і подання доказів покладається на сто-

рони. На основі поданих сторонами доказів суд приймає рішення. Сторони в такому процесі наділені процесуальними правами і є суб'єктами доказової діяльності.

Аналіз цих положень дозволяє зробити висновок про те, що в адміністративних судах процес є змагальним з поєднанням елементів розшукового процесу (ст. 11, 71 КАС України тощо) [12, с. 156–157].

Зазначимо, що суд не зобов'язаний підміняти собою осіб, шукаючи доказів суто за власною ініціативою. Він може надати допомогу щодо збирання доказів, на які посилається сторона, витребувати їх. Якщо суд запропонував стороні надати докази, що обґрунтовують її позицію по справі чи підтверджують обставини, на які посилається сторона, а вона ігнорує таку пропозицію суду, то суд вирішує справу на підставі тих матеріалів, що були надані по справі. Активна роль суду в жодному разі не повинна звужувати змагальність сторін.

Адміністративний суд має активно підтримувати перебіг провадження, досліджувати фактичні обставини справи в найбільш повному обсязі. Для цього суд повинен сприяти активній участі учасників провадження у дослідженні фактичних обставин справи та їх з'ясуванні. «Суд під час розгляду справи не повинен бути стороннім спостерігачем. Закон зобов'язує суд створювати необхідні умови для всебічного, повного й об'єктивного дослідження справи, а також контролювати дії сторін, активно досліджувати представлені докази і виключати з розгляду ті з них, які є неприпустимими, залучати нові,

забезпечувати неухильне додержання учасниками судового процесу всіх правил судочинства, встановлених законом» [13, с. 4]. Таким чином, адміністративний суд має повністю встановити обставини справи, щоб ухвалити справедливе й об'єктивне рішення [14, с. 35].

В юридичній науці як на такі, що не потребують доказування, вказують на факти, що презумуються – це такі факти, які згідно із законом вважаються встановленими. Хоча від обов'язку доказувати зазначені факти звільняється одна з сторін, таке припущення може бути спростоване в загальному порядку іншими особами, які беруть участь у справі.

Преюдиціальні факти – це такі, що встановлені судовим рішенням в адміністративній, цивільній або господарській справі, що набрало законної сили. Вирок суду в кримінальній справі або постановою суду у справі про адміністративний проступок, які набрали законної сили, обов'язкові для адміністративного суду лише в питаннях про те, чи мало місце діяння та чи вчинене воно цією особою.

Основою преюдиційності фактів є вступ у законну силу судового рішення. Адміністративний суд, не доказуючи заново встановлені в цих актах факти, обмежується витребуванням копії відповідного судового рішення, а сторони у податкових спорах в адміністративному судочинстві не зобов'язані доказувати такі факти.

Відповідно до ч. 2 ст. 72 КАС України, обставини, визнані судом загальновідомими, не потрібно доказувати.

Кодексом адміністративного судочинства України також встановлено,

що обставини, які визнаються сторонами, можуть не доказуватися перед судом, якщо щодо цього не заперечують сторони і в суду не виникає сумніву щодо достовірності цих обставин та добровільності їх визнання (ч. 3 ст. 72 КАС України). Вказане положення передбачає, що визнані факти – це обставини, які визнаються сторонами.

Отже, доказування в податкових спорах у адміністративному судочинстві – це збір та подання для аналізу суду інформації про певні події, дії або стан (юридичні факти, обставини), яку надають органи Міністерства доходів і зборів України, його територіальні управління та інші учасники провадження, чи витребування судом такої інформації за клопотанням осіб, які беруть участь у справі, або за власною ініціативою для її дослідження та подальшої оцінки.

Особливості доказування, обумовлені принципом офіційного з'ясування всіх обставин справи та презумпцією вини суб'єкта владних повноважень, поширюються і на розгляд податкових спорів в адміністративному судочинстві України.

Список використаних джерел:

1. Колпаков В. К. Теорія і практика адміністративного судочинства : монографія / В. К. Колпаков, В. В. Гордєєв. – Чернівці : Місто, 2011. – 384 с.
2. Про деякі заходи з оптимізації системи центральних органів виконавчої влади : Указ Президента України від 24 грудня 2012 р. № 726/2012 // Офіційний вісник Президента України від 24 грудня 2012 р., № 35 / Спец. вип. – с. 8, ст. 842.
3. Про Міністерство доходів і зборів України : Указ Президента України від 18 березня 2013 р. № 141/2013 // Урядовий кур'єр. – 19 березня 2013. – № 51.

4. Кодекс адміністративного судочинства України : за станом від 6 липня 2005 р. // Відомості Верховної Ради України. – 9 вересня 2005 р. – № 35.

5. Колпаков В. К. Настільна книга професійного судді при розгляді адміністративних справ. Наук.-практ. посібник для судді / В. К. Колпаков, В. В. Гордєєв. – Х. : Харків юридичний, 2011. – 476 с.

6. Пасенюк О. М. Розбудова адміністративної юстиції триває (підсумки роботи адміністративних судів у 2007 році) / О. М. Пасенюк // Вісник Вищого адміністративного суду України. – 2008. – № 1. – 127 с.

7. Лист Вищого адміністративного суду України від 1 жовтня 2008 р., № 1661/100/13-08 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : ligazakon.ua/l_doc2.nsf/vWWWGroupParam1/_lawextua_old!OpenDocument&classcode=305.&start=391&SearchMax=1000&vv=1.

8. Постанова Верховного Суду України від 27 травня 2008 р. у цивільній справі за позовом Товариства з обмеженою відповідальністю «Фірма 1» до ДПІ про визнання недійсним податкового повідомлення-рішення [Електронний ре-

сурс]. – Режим доступу : <http://www.reyestr.court.gov.ua>.

9. Колпаков В. К. Докази та доказування в адміністративному судочинстві : монографія / В. К. Колпаков, В. В. Гордєєв. – Чернівці : ЧНУ імені Ю. Федьковича, 2009. – 127 с.

10. Селіванов А. О. Адміністративне судочинство – новий інститут реалізації судової влади [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.scourt.gov.ua>.

11. Державне управління в Україні : [навч. посіб.] / за заг. ред. В. Б. Авер'янова. – К., 1999. – 435 с.

12. Колпаков В. К. Порухення правил дорожнього руху: колізійність новел і правове регулювання : монографія / В. К. Колпаков, О. К. Черновський, В. В. Гордєєв. – Чернівці : ЧНУ імені Ю. Федьковича, 2010. – 328 с.

13. Бойко В. Ф. Проблеми правосуддя в Україні і шляхи їх вирішення / В. Ф. Бойко // Право України. – 2002. – № 3. – С. 3–7.

14. Гордєєв В. В. Офіційне з'ясування всіх обставин в адміністративній справі / В. В. Гордєєв // Вісник Вищого адміністративного суду України. – 2010. – № 4. – С. 30–36.

Колпаков В. К., Гордєєв В. В. Доказывание в налоговых спорах в административном судопроизводстве Украины.

В статье установлено содержание доказывания в налоговых спорах в административном судопроизводстве Украины. Исследованы особенности доказывания, которые в основном обуславливается официальным выяснением обстоятельств дела и презумпцией вины органов Министерства доходов и сборов Украины, его территориальных управлений.

Ключевые слова: доказательства, доказывания, обязанность доказывания, налоговый спор.

Kolpakov V. K., Gordeyev V. V. Evidence in the tax disputes in the Ukrainian administrative proceeding.

The article determines the substance of the evidence in the tax disputes in the Ukrainian administrative proceeding. It examines the peculiarities of the evidence, which are mainly caused by the official ascertainment of facts and the presumption of guilt of the Ministry of Revenue and Taxes of Ukraine and its regional offices.

Keywords: evidence, proof, proof obligation, a tax dispute.

Стаття надійшла до редакції 04.03.2013